

ŞİŞLİ MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ
2020 HAZİRAN UZAKTAN EĞİTİM DERS NOTLARI

Alan/Dal Adı : Tüm Alan ve Dallar
Ders Adı : Türk Dili ve Edebiyatı
Dersin Sınıf Düzeyi : 9 ve 10. Sınıf
Modül/Kazanım Adı: Zamir ve sözcük durumuna göre zamirleri kavrar.
Konu : Zamir ve Sözcük Durumuna Göre Zamirler
Konu Tarih Aralığı : 01-05 Haziran 2020
Ders Öğretmenleri : Dilek TÜRK

Haziran 2020, İstanbul

ZAMİR (ADIL)**1**

- ❖ İsmi yerine kullanılan kelimelere zamir (adil) adı verilir.
- Hasan, kalemi aldı. → O, kalemi aldı. (O, zamirdir.)
- ❖ İsmi niteliğini ve özelliğini belirten kelimelere sıfattır.
- Mavi araba, O araba, üç araba, birçok araba vb.

1. SÖZCÜK DURUMUNDAKİ ZAMİRLER**1) Kişi (Şahıs) Zamirleri**

- ❖ İnsan isminin yerini tutan kelimelere kişi zamiri denir.
- ❖ Ben sen o biz siz onlar vb. kelimeleri kişi zamirleridir.
- Annem bana hediye almış. ➡ Siz ne zaman gideceksiniz.
- ❖ NOT: "Kendi" sözcüğü de şahıs zamirleri içinde değerlendirilir ve bu zamire "dönüşlülük zamiri" adı verilir.
- İnsan kendini düşünmeli bazen.
- NOT-2: Dönüşlülük ve kişi zamiri ile birlikte kullanılırsa pekiştirme anlamı verir. ➡ Bu evi ben kendim temizledim.

2) İşaret (Gösterme) Zamirleri

- ❖ Varlıkların adını söylemeden, onları işaretlerle göstermeye yarayan sözcüklere işaret zamiri denir.
- ❖ "Bu, şu, o, bunlar, şunlar, onlar, buraya, şuraya, oraya, burası, şurası, orası, öteki, beriki, böylesi..." işaret zamirleridir.
- ❖ Şunları da yanına alsın. ➡ Öteki çok güzel oyuncak.

3) Belgisiz Zamirler

- ❖ Varlıkların yerini tutmalarına rağmen hangi varlığın yerine kullanıldığı tam ve açıkça belli olmayan sözcüklerdir.
- ❖ "Bazıları, biri, kimi, hepsi, herkes, kimse, birçoğu, birkaçı, şey, hepsi, tamamı, birazı, başkası..." belgisiz zamirlerdir.
- Testteki sorulardan birkaçı çok kolaydı.
- Hiçbirimiz yeteri kadar fedakar olamadı.

4. Soru Zamirleri

- ❖ İsimlerin yerini soru yoluyla tutan sözcüklere soru zamiri denir. "Ne, kim, kimi, hangisi, kaç, nereye, nerede, nereden vb." sözcükler soru zamirleridir.
- Dolaptaki karpuzu kim yedi? ➡ Hangisi senin hoşuna gitti?
- Soruların kaçı cevaplandı?

Etkinlik- 1: Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüğün zamir mi yoksa sıfat mı olduğunu karşılarına yazınız.**2**

- 1) Ali öteki okulda okuyor. →
- 2) Bu dün gecede oyun oynuyordu. →
- 3) Şu elbise, hepsinden pahalıymış. →
- 4) Bu masa ve öteki, dedesinden yadıgardı. →
- 5) Daha önce bu sözü kim söyledi? →
- 6) Mavi kazağını bana verir misin? →
- 7) Söylediği o laflar çok ağrıma gitti. →
- 8) Burada beni kimse anlamıyor. →
- 9) Şu her zaman bize kötü davranır. →
- 10) Mehmet ve o dün sinemaya gittiler. →
- 11) Aşağıdaki birileri bizi gözetliyor. →
- 12) Mavi kalemimi bir türlü bulamadım. →
- 13) Sıcaktan bütün çiçekler solmuş. →
- 14) Seni görmeyeli kaç gün oldu? →
- 15) Yarın benimle nereye gitmek istersin? →

Etkinlik- 2: Aşağıda verilen cümlelerde "O zamirinin" işaret zamiri mi yoksa kişi zamiri mi olduğunu karşılarına yazınız

- 1) Onu kütüphaneye giderken görmüşler. → Kişi Z.
- 2) Onu masadan kaldırı hemen başka yere koy.
- 3) O yarın İstanbul'a iş görüşmesine gidecek.
- 4) O ne güzel uçuyor havada rengârenk.
- 5) Onlar ağaçta yetişen meyvelerendir.
- 6) Onlar yarın akşam evimize gelecekmış.
- 7) O bizim size aldığımız güzel bir hediyedir.
- 8) İçeriye girip bütün bunları o anlattı.

Etk.3: Aşağıdaki cümlelerdeki belgisiz zamirlerin altını çiziniz

- 1) Biri gelse de masadakilerin birkaçını taşısa.
- 2) Kimi tatlı dilli, güler yüzlüdür.
- 3) Kardeşinin halinden kimse anlamıyor.
- 4) Bilirim herkes payına düşeni yaşar.
- 5) Başkası olsa bu kadar sakın kalamazdı

Etk.4 : Aşağıdakilerde yer alan soru zamirlerinin altını çiziniz**3**

- 1) Sesin nereden geldiğini anlamaya çalışıyordu.
- 2) Bu dünyada annesinden başka neyi kalmıştı ki...
- 3) Gönlüm hep seni arıyor neredesin sen?
- 4) Kaçı bu savaşta yenik düştü bilinmez.
- 5) Sana onları alman gerektiğini kim söyledi ?

Etk.-5: Aşağıdakilerde yer alan sözcük halindeki zamirlerin altını çizip zamirlerin çeşitlerini cümlelerin karşılarına yazınız.

- 1) Ben güzel yemek yaparım. →
- 2) Arkadaşlarımın hiçbirisi sınava girmedim. →
- 3) Elindeki kitabı ötekine verebilir misin? →
- 4) Mutfaktaki tabakları kim kırdı? →
- 5) Gözlerim artık eskisi kadar iyi görmüyor. →
- 6) Dün sabah da salonunki yanmadı. →
- 7) Vitrinde en çok hangisini beğendin? →
- 8) Yarın akşam çak içmek için bize bekliyoruz. →
- 9) Bence her şey daha güzel olacak. →
- 10) Ben şunu götürmek için yanınıza geldim. →
- 11) Bizimki yine hasta olmuş. →
- 12) Seni dün çarşıda görmüşler. →
- 13) Onu dolaba bırak bozulmasın. →
- 14) Şunu elimden alır mısın? →
- 15) Bu adam kimi arıyordu? →
- 16) O, elbisesini yeni almış. →
- 17) Dün bazıları okula gelmemiş. →
- 18) Ayakkabılarını kaçta aldın? →
- 19) Ödevini hep kendisi yaparmış. →
- 20) Baba ablama bir şey söyle. →
- 21) Dün orada ağaç görmüştüm. →
- 22) Biri kalemleri çekmeceye koysun. →